

تحولی در کلاس‌های چندپایه

اثر بررسی‌های سازمان یونسکو درباره کلاس‌های چندپایه در چندین کشور

ترجمه: مهناز ابوالکاشف‌نوری

راهبر آموزشی کلاس‌های چندپایه شهرستان‌های استان تهران

انتشار این کتابچه‌ها، راهنمایی معلمان در شش هفته اول سال تحصیلی است.

مالدیو: کلاس‌های آموزشی برگزار و کتابچه راهنما و کمک آموزشی به معلمان داده می‌شود.

نیپال: توجه بیشتر به دانش‌آموزان است تا معلم‌سالاری؛ تشکیل گروه‌های آموزشی با راهنمایی معلم.

فیلیپین: اجرای برنامه آموزشی پیشرفته مهارت‌های لازم در رابطه با تدریس مستقیم (تدریس رو در رو) و خودآموزی آموزش داده می‌شود.

توجه دانشگاه‌ها به موضوع توسعه و بهبود برنامه آموزشی چندپایه و توجه به کلاس‌های ضمن خدمت.

تایلند: تدارک وسایل کمک آموزشی مدارس؛ یک مرکز فنی برای گروهی از مدارس از هر منطقه که بتوانند وسایل مناسب برای منطقه خود را تهیه کنند.

برای منطقه خود را تهیه کنند.

مقدمه

این مطالب برگرفته از بررسی‌های سازمان یونسکو درباره کلاس‌های چندپایه در چندین کشور طی سال‌های ۱۹۸۹-۱۹۹۵ و ۲۰۱۵ است که نتایج خوبی هم داشته است (و حاصل آن کتابی با نام «مطالعات تطبیقی کلاس‌های چندپایه» است که به کوشش سازمان آموزش و پرورش شهرستان‌های استان تهران به زودی در اختیار معلمان عزیز قرار خواهد گرفت).

هدف از مطالعه این پژوهش‌ها، بررسی عملکرد کشورهای موردنظر سازمان یونسکو و توجه به چالش‌ها و راهکارهای آن کشورها در سال‌های موردنظر و بومی‌سازی تجارب و راهکارهای داده شده سازمان یونسکو برای رفع مشکلات و استفاده بهینه از این مطالعات در کیفیت بخشی به کلاس‌های چندپایه است.

حال به توضیحات مختصری از بررسی سازمان یونسکو در این سه سال می‌پردازم.

تدریس کلاس‌های چندپایه در مدارس ابتدایی (بخش آسیایی یونسکو - بانکوک ۱۹۸۹)

نمایندگان دوازده کشور در کنگره تدریس چندپایه در سال ۱۹۸۸ شرکت کردند. استرالیا، بنگلادش، چین، هند، اندونزی، کره، مالدیو، مالزی، نیپال، پاکستان، فیلیپین و تایلند کشورهایی هستند که در کنگره یونسکو شرکت کرده و مجری این پروژه بوده‌اند. در اینجا به اهم فعالیت‌های پنج کشور از این کشورها به‌طور خلاصه و موردی اشاره می‌کنم.

استرالیا: بعضی مؤسسات آموزشی، واحدهای خاصی برای مدارس کوچک دارند که می‌توانند کارهای مقدماتی در رابطه با مدیریت و برنامه‌ریزی چندپایه را فراهم آورند و مصر باشند که در مناطق دوردست روستایی کار کنند و دانش‌جویان تربیت‌معلم نیز فرصت رفتن به این‌گونه مدارس را برای مدت یک ماه به‌عنوان تمرین تدریس (کارورزی) داشته باشند.

در مناطق شمالی استرالیا، بعضی از معلمان با تجربه، مواد آموزشی مانند کتابچه‌های راهنما را آماده کرده‌اند که در بعضی از مناطق در اختیار معلمان تازه‌کار قرار می‌گیرد. هدف از

تدریس در کلاس‌های چندپایه دوره ابتدایی مرکز تحقیقات آموزش روستاها (اداره منطقه‌ای یونسکو برای آسیا و اقیانوسیه، بانکوک ۱۹۹۵)

ویتنام: کشور ویتنام به گسترش کلاس‌های چندپایه توجه خاصی دارد.

مدارس چندپایه در بسیاری از جوامع جایگزین مدارس است که به آن «مدارس سفید» می‌گویند.

علل موفقیت کشور ویتنام:

- آموزش معلمان

- توسعه کلاس‌های ضمن خدمت

- افزایش کیفیت تعلیم و تربیت

- افزایش اطلاعات و رد و بدل کردن آن‌ها بین کشورها.

تدریس ابداعی و ابتکاری در اندونزی: از جامعه بومی به‌عنوان آموزش‌دهنده و مدیریت مدرسه دعوت می‌شود و مواد و تسهیلات و کارکنان نیمه‌ماهر (مثل متخصصان بومی در زمینه هنر، فرهنگ، کارهای دستی، زبان، مذهب و...) نیز به امر تحصیل کمک می‌کنند.

>
کلاس
چندپایه
در ویتنام

برای انجام این کار، معلم می‌تواند پیشنهادهای زیر را به کار بندد:
- انتخاب موضوعات کلی و عمومی برای یک درس که مناسب برای تمام پایه‌ها باشد؛
- توسعه و گسترش جدول زمانی انعطاف‌پذیر برای تمام پایه‌ها در تمام جلسات درسی مربوط به این موضوع؛
- توسعه و گسترش برنامه‌های درسی هر واحد مربوط به این موضوع همراه با کمک‌گیری از کتاب‌های درسی و مواد مرجع هر برنامه آموزشی (محتوایی که قرار است آموزش داده شود)؛
- انتخاب فعالیت‌های مربوط به برنامه آموزشی که در کلاس انجام می‌گیرد.

>
کلاس
چندپایه
در گرجستان

تدریس به زبان مادری دانش‌آموزان اهمیت دارد
اگر سیستم آموزشی ملی اجازه دهد و اگر شما می‌توانید به زبان مادری دانش‌آموزان بومی صحبت کنید، شروع کار تدریس و گسترش ادبی (تقویت گفتار) به زبان مادری دانش‌آموزان بسیار خوب است. دانش‌آموزانی که تحصیل را با زبان مادری خود شروع می‌کنند (بیشتر تا پایان کلاس سوم ابتدایی) بهتر می‌توانند از مهارت‌های یادگیری استفاده کنند و زبان‌های بین‌المللی را هم پس از این مرحله بهتر یاد می‌گیرند.

* پی‌نوشت‌ها

1. مدارس چندپایه جایگزین مدارس عادی را مدارس سفید هم می‌گویند.
2. یک مدل از آموزش که معلمان برای آموزش به سراغ دانش‌آموزان می‌روند (بچه‌ها مدرسه نمی‌روند).
3. شعبه سازمان یونسکو در بانکوک. این گونه کلاس‌ها انتخاب اول برای مدیریت کلاس درس محسوب می‌شود.

یک مدل معلم دیداری^۲ در اندونزی به وجود آمده است. این مدل بر این اساس است که به جای آنکه دانش‌آموز به سراغ معلم برود، معلم باید به سراغ دانش‌آموز برود.

راهنمای اجرای تدریس کلاس‌های چندپایه (شعبه یونسکو بانکوک^۳ ۲۰۱۵)

در یک کلاس چندپایه باید معلمی تدریس کند که دارای مهارت لازم باشد و تدریس او کیفیت خوبی داشته باشد؛ زیرا در یک کلاس چندپایه معلم با دانش‌آموزان چند کلاس مواجه است. بسیاری از معلمان قاره آسیا و اقیانوس آرام در کلاس‌های چندپایه تدریس می‌کنند. در کشورهایی مثل کامبوج، چین، هند، اندونزی، فیلیپین و ویتنام، این گونه کلاس‌ها رایج‌اند. در بسیاری از کشورهای غیرآسیایی مثل بعضی کشورهای اروپا و شمال آمریکا و استرالیا هم این گونه کلاس‌ها انتخاب اول برای مدیریت کلاس درس محسوب می‌شود.

این روش باعث انگیزه در بین دانش‌آموزان با زمینه‌های یادگیری گوناگون می‌شود تا به کمک هم کلاسی‌ها و هم‌مدرسه‌های خود به یادگیری، درک مطلب، همکاری و رقابت سالم بپردازند و مهارت‌های رهبری را در جهت مثبت گسترش دهند. همچنین به معلمان کمک می‌کند تا با برنامه‌ریزی بهتر و مؤثرتری به کار بپردازند. این روش به رشد شناختی دانش‌آموزان هم کمک می‌کند.

- به چالش‌ها باید به عنوان فرصت نگاه کرد؛
- تأکید باید روی یادگیری دانش‌آموزان باشد؛
- یک معلم چندپایه نباید منزوی باشد.

معلم چندپایه باید دارای قابلیت‌های برنامه‌ریزی، طراحی و مدیریت فعالیت‌های کلاس باشد. مؤثر بودن تدریس هر معلم به مدیریت کلاس برای یادگیری و توسعه فعالیت‌های جاری همه دانش‌آموزان بستگی دارد.

پذیرش برنامه آموزشی و برنامه‌های درسی

بازنگری و طراحی مجدد برنامه آموزش ملی مناسب وضعیت‌های چندپایه، براساس تعداد کلاس‌های ترکیبی، امری مهم برای تدریس محتوای آموزشی موردنیاز در یک حالت مرحله‌ای و پیوسته است و برای مناسب ساختن آن با فرهنگ و محتوای اقتصادی - اجتماعی مدرسه اهمیت دارد.

<
کلاس
چندپایه
در پاکستان